

Prirejeno po: Andrijan Lah. MIHA MAZZINI: DROBTINICE. *Sodobnost* (1988), letnik 36, številka 10. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

**MIHA MAZZINI: DROBTINICE.** Ljubljana, Prešernova družba, 1987. 165 strani.

Romanu Drobtinice Mihe Mazzinija je treba nameniti pozornost vsaj s štirih vidikov, in sicer z vidika pripovedne svežine in iznajdljivosti, z vidika tematske in problemske zanimivosti, z vidika potrjevanja možnosti sodobnega realističnega pisanja in z vidika sugestivne upodobitve nekega duha časa, načina življenja in čutenja sveta. Avtor z naslovom Drobtinice bralca zavede z navidezno nepomembnostjo življenjskih usod romanesknih likov, ki so pravzaprav bistvene življenjske stvari. Avtorjev prvi uspeh je tako že naslov.

Prvoosebni pripovedovalec Egon je hkrati tudi osrednji lik romana. Njegovo ime lahko beremo kot: Ego + N ali E + gon. Pri tem sta jaz in jazov gon v romanu zagotovo v ospredju. Kdo je torej Egon? Njegova osrednja »lastnost« je, da je svobodnjak, to pomeni, da nima redne zaposlitve. Deloma se preživlja tudi s pisanjem lahkih ljubezenskih romančkov za široko tržišče. Sicer pa je, kot neke vrste tipični predstavnik boemov, zapit kadilec in ženskar. Živi na robu eksistence, a sredstva za stekleničko Cartierovega parfuma se vedno najdejo.

Osrednje dogajanje je postavljeno v manjše industrijsko naselje z železarno, v katerem je moč najti podobnosti z Jesenicami, a za samo zgodbo romana to ni pomembno. V romanu poleg osrednjega lika nastopajo še številni zanimivi, bolj ali manj profilirani liki. Tako so Egonovi znanci ljudje »izven« ali »na robu zemlje«, pa predstavniki umetniških krogov in tudi pravi delavci. Te predstavljata priseljenca iz Bosne: Selim in Ibro. Selim je že nekaj časa v mestu in govori že slovensko, Ibro, ki se je priselil kasneje, pa ves čas govori v srbohrvaškem jeziku, ki ne obstaja več. Podana jezikovna mešanica je naravna in nemoteča. Dopolnjuje jo še globalizacijska angleščina. Selimova fantazma je filmska igralka Nastasja Kinskv, Ibrova pa kar konkretno dekle iz bližine Ajša. Pri razvijanju in razreševanju obeh fantazem živahno sodeluje Egon. Takrat še redke nastop priseljencev iz Bosne v novejši slovenski prozi je avtor spremenil v simpatično ostvaritev.

Egon, anarhističen svobodnjak, ima malo ali nič razumevanja za delo za tekočim trakom. O tem na kratko razmišlja na strani 43: »Ni me morila groza nad stroji, ki sestavljajo večino ljudi. Kar sem jih poznal, moških in žensk, ki so delali v železarni ali kjerkoli drugje, saj ni razlike, je grozo zbujalo nekaj drugega. Mirno, tiho zadovoljstvo. Z vsem.«

Številna Egonova dejanja in odzivi na dejanja, misli in čustva so prežeta z ironijo, ki pa v sebi skriva tesnobnejše eksistencialne dileme. Z njimi v zvezi je tudi konec romana, pri katerem ni moč prezreti, da se Egon znajde v smetnjaku (prim. Beckettovo dramo Konec igre). Egonovo življenjsko filozofijo bi se dalo opisati kot mešanico nihilizma in vitalizma. O tej mešanici Egon na strani 76 pripoveduje tako: »Vera je bila takrat (op. v srednjem veku) še močna. Tista stoletja so verovali v boga, kasneje v razum, nazadnje v spreminjanje sveta. Raj na zemlji. Partija. Sedaj je vera crknila. Če imaš vsaj kanček pameti, ne moreš verjeti v ničesar (prav: nič) več, še najmanj pa v taisto trohico razuma. Vse, za kar so se ljudje borili skozi stoletja, je navadna slama. Nič. Vse se je izpridilo.«

Posebnost romana je tudi njegova zgradba, saj 1. del obsega 5 poglavij, to je 101 stran, 2. del 6 poglavij, to je 56 strani in 3. del eno, 12. poglavje, ki pa ima le 3 strani.

Roman Mihe Mazzinija Drobtinice je zanesljivo grajen in izpeljan, problemsko poln, torej sporočilen, in zelo berljiv. Uvršča se med zelo kakovostna dela novejših slovenskih proze.